osalt Kokora, osalt Alatskivi valla alla. Ilmasõja alul õhutati kohalikkude venelaste seas rahvuslist viha eestlaste vastu ja lahtilöömise mõtet eesti valdade alt. 1916.—17. a. asutatigi selle tagajärjel Peipsiäärne vald, kuhu kuulusid Kallaste, Rootsi, Nina, Kolkja, Kasepää, Sohvja ja osa Varnja küla. Vallavalitsus asus Nina külas. Kallaste küla ühendamine Peipsiäärse vallaga polnud soodus Kallastele, sest küla piiras osalt Kokora vald, osalt eraldas teda Peipsiäärsest vallast Alatskivi valla maa. See ja mitmed teised asjaolud sundisid küla arukamaid kodanikke samme astuma küla iseseisvaks administratiivseks ühikuks muutmise sihis. Siseministeeriumis leidis palve rahuldamist, ja 21. apr. 1921. a. teatati, et 1. jaan. 1921. a. on Kallaste küla loetud aleviks. Peale selle seati alevi piirid kindlaks, plaanistades sinna sisse Kokora ja Alatskivi mõisa maast tagavara-maad.

Kirik ja surnuaed. Kirik on vanausulistel, ehitatud umbes sada aastat tagasi (184. joon.). Alguses oli kirik ilma tornita, ja alles suurte palvete järel lubati kirikule 1913. a. torn ehitada. Surnuaed on Peipsi järve kaldal, Tartu tänava ääres.

Rändajaile. Rändajaile pakub vaatlemiskohast järsk sälgorgudest rikas ja lainete tegevuse jälgi avaldav punaliiva-pankrannik, rannaäärsed kivikud ja deltakuhikud. Kõrgelt rannikult lai vaateväli kaugele Peipsi järvele ja maa poole Torila, Aapsipea ja Tedre külale ning Kodavere kirikule. Alevi ümbrusega tutvumiseks on soovitav teha järgmine käik alevist välja. Mööda Tartu tänavat Kodavere kirikuni (4 km, tee lõikab läbi Tedre ahelküla, paremat kätt vaade Peipsile, paremat kätt niidud vaheldumisi põldudega). Kodavere Kirikuküla asub vanal järveastangul, kuna selle all Peipsi rannal on kirik ja surnuaed. Kodaveres kääne läände Punikvere külasse ja sealt Torilasse (kiriku alt 5.5 km; tee läheb läbi põldude ja harvapuuliste niitude, mis eriti ilusad kevadeti; vaateväljal rohkesti tuulikuid; Torila küla, osalt ahelküla). Edasi mööda Kokora teed vähe edelasse (tee ääres pahemal pool sälkorg, mille põhjas väike oja; org ulatub Kuningvere küla all Alatskivi ürgorgu), käänata siis mööda külavaheteed Aapsipea ahelkülasse (tuuliku juures olevalt teeristilt 3.5 km) ja sealt alevisse tagasi. Terve käigu pikkus 15 km.

Kirjanduslised allikad. Kaartidest tarvitatud 1-verstalist topograafilist kaarti.

[**Kaastöölised**: Üliõpil. J. Maide (alevi plaani kavandi koha peal plaanistanud); Kallaste postkontori ülem E. Piiri (mitmesuguseid arvustikulisi ja ajaloolisi teateid, päevapildid soetanud, korrektuuri lugenud); üliõpil. H. Rumma (joonistanud alevi plaani); mag. geogr. J. Rumma (ptk-d „Asend", „Arvustik", „Loodus", „Tervishoiulised olud", „Kirik ja surnuaed", „Rändajaile", kartomeetrilised andmed, toimetustöö); mag. geogr. A. Tammekann (ptk-d „Inimene", „Tänavastik ja hoonestik", „Alevi sisemine korraldus", „Majanduslised olud", „Vaimline elu"); üliõpil. J. Õunapuu (ptk. „Ajalugu").]